

Grundvandsråd Sorø

Referat af møde tirsdag den 20. oktober 2020 kl. 16-18

Medlemmer: Niels Aalbæk Jensen, Henrik Kjølby, Per Hovmand, Anders Johansen, Leif Møller, Katrine Eldrup Sadowski

Fraværende: Eduard Rasmussen, Jens Kristian Poulsen, Ivan Jensen

1. Godkendelse af dagsorden

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller at dagsorden godkendes.

Beslutning

Godkendt.

2. Status for fund af pesticider i grundvandet

Kort resume

Orientering om fund af pesticider i grundvandet i Sorø Kommune.

Sagens gang

Grundvandsråd Sorø – Teknik og Miljøudvalget.

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

Orienteringen tages til efterretning.

Beskrivelse af sagen

Pesticider er en af truslerne mod grundvandet i Danmark. Miljøstyrelsen har i efteråret 2019 undersøgt grundvandet i ca. 200 overvågningsboringer for over 400 forskellige pesticider og nedbrydningsprodukter. En enkelt af de undersøgte boringer ligger i Sorø Kommune, i Ruds Vedby, på grænsen til Kalundborg Kommune. I denne boring er der fundet spor af 1,2,4-triazol og desphenyl chloridazon, begge væsentligt under grænseværdien. 1,2,4-triazol er dog kun fundet i den første af 2 undersøgte prøver.

Hos Munke Bjergby Vandværk blev der i sommeren 2018 fundet indhold af DMS (N-N-dimethylsulfamid), et nedbrydningsprodukt fra pesticider og biocider brugt i træbeskyttelse og maling. Ved de første analyser lå indholdet over grænseværdien for drikkevand. Sorø Kommune har givet en 2 årig dispensation til Munke Bjergby Vandværk,

som udløber i efteråret 2020. Vandværket har ændret sin indvindingsstrategi så der indvindes med mindre pumper fordelt over næsten hele døgnet. Den seneste prøve viste, at grænseværdien for DMA i drikkevandet nu er overholdt. Indholdet i begge borer har nu et indhold under grænseværdien. Der er derfor ikke behov for dispensation længere. Munke Bjergby Vandværk har i juni måned fået forlænget vandindvindingsstilladelsen.

I bilaget er en oversigt over de seneste resultater fra alle vandværksboringerne. I 7 af de 12 almene vandforsyninger er der påvist pesticider i grundvandet, alle under grænseværdierne. Det er 3 forskellige pesticider der er påvist.

På [SorøKortet](#) kan alle følge status på fund af pesticider i de enkelte vandværksboringer i Sorø Kommune. Sorø Kortet er af og til ikke helt opdateret. Oplysningerne er hentet fra [GEUS, Danmarks og Grundlands Geologiske Undersøgelser](#) som altid er opdateret.

Kobling til FN's verdensmål

Verdensmål 6, Rent vand og sanitet.

Beslutning

Godkendt.

3. BNBO – Boringsnære beskyttelsesområder

Kort resume

Staten har udpeget BNBO omkring alle vandværksboringer i Sorø Kommune. Med en ændring i vandforsyningsloven er det pålagt Sorø Kommune skal inden udgangen af 2022 vurdere behovet for at gennemføre indsatser mod forurening fra erhvervsmæssig brug af pesticider inden for BNBO og indberette hvilke indsatser som er gennemført eller foreslået. Indsatserne, som kan være forbud mod anvendelse af pesticider eller aftale om skovdyrkning på et areal, vil være med fuld erstatning betalt af den berørte almene vandforsyning.

Sagens gang

Grundvandsråd Sorø - Teknik og Miljøudvalget - Økonomiudvalget - Byrådet

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Fagcenteret vurderer beskyttelsesbehovet for vandværkernes enkelte boringer og indleder forhandlinger med de enkelte vandværker og lokale grundejere hvor det er nødvendigt, med henblik på at opnå frivillige aftaler.
2. Sorø Kommune tilkendegiver, at hvis der ikke kan indgås frivillige aftaler, vil kommunen være indstillet på at gennemføre fornødne indsatser ved påbud på ekspropriationslignende vilkår.

Beskrivelse af sagen

I Sorø Kommune er der 12 almene vandforsyninger, som har i alt 36 vandværksboringer, hvor staten har udpeget BNBO omkring. For alle disse boringer skal Sorø Kom-

mune konkret vurdere behovet for beskyttelse i forhold til den erhvervsmæssige anvendelse af pesticider. Vandværkernes monitorings- og pejleboringer er ikke omfattet af bestemmelserne om BNBO.

Af disse 36 boringer, er der 22 hvor der drives erhvervsmæssigt landbrug inden for BNBO. Med hensyn til den erhvervsmæssige anvendelse af pesticider er det derfor disse 22 boringer der skal være fokus på. Foreløbig vurderer fagcenteret, at der er 17 boringer hvor der er behov for indsats, 2 boringer hvor der ikke er behov for indsats og 3 som skal vurderes nærmere. Samlet har staten udpeget BNBO på 109,9 ha (Med lidt overlap), heraf 37,2 ha landbrugsjord og 11,6 ha skov til BNBO i Sorø Kommune.

Vurderingen skal foretages efter Miljøstyrelsens vejledning om boringsnære beskyttelsesområder BNBO fra juni 2020. ([Kan læses her](#)).

De indsatser der skal ske, vil blive mod fuld erstatning til grundejer. I den forbindelse, kan det skatteteknisk være en fordel for grundejer, at indsatserne sker på ekspropriationslignende vilkår. Derfor skal kommunen tilkendegive, at byrådet er indstillet på, at aftaler som ikke kan indgås frivilligt, vil blive gennemført ved ekspropriation.

Hvis kommunerne ikke når i mål med opgaven, kan der komme et lovmæssigt indgreb omkring forbud mod sprøjtning inden for BNBO.

Notat om BNBO vedlagt.

Kobling til FN's verdensmål

Verdensmål 6, Rent vand og sanitet.

Beslutning

Godkendt.

4. Opfølgning på indsatsplan

Kort resume

Sorø Kommune vedtog i december 2018 en indsatsplan for grundvandsbeskyttelsen i Sorø-Stenlille og Fjenneslev området.

Sagens gang

Grundvandsråd Sorø – Teknik og Miljøudvalget

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

Orienteringen tages til efterretning

Beskrivelse af sagen

Sorø Byråd godkendte i december 2018, efter indstilling fra Grundvandsråd Sorø indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse i Sorø-Stenlille og Fjenneslevområdet.

Vandværkerne og Sorø Kommunen er i gang med at gennemføre planen. Status for indsatserne findes i bilaget.

Nogle af indsatserne er meget tidskrævende, og der er søgt om ekstra midler til at øge arbejdet med at gennemføre de kommunale indsatser i indsatsplanen.

Kobling til FN's verdensmål

Verdensmål 6, Rent vand og sanitet.

Beslutning

Godkendt.

5. Eventuelt

Intet.